

Utvecklings- och hållbarhetsrådets möte 22 september 2023

Protokoll fört vid utvecklings- och hållbarhetsrådets möte kl 8.00 vid Högskolan på Åland.

Närvarande: Ordföranden, lantrådet Veronica Thörnroos (deltog vid punkterna 1-6f) samt ledamöterna Josefine Egenfelt, John Eriksson, vice ordförande Rebecka Eriksson, Niclas Forsström, vice ordförande Martha Hannus (deltog vid punkterna 3-8), minister Annette Holmberg-Jansson (deltog vid punkterna 1-6a), talman Bert Häggblom (deltog vid punkterna 1-6a), Therese Karlsson, Marcus Koskinen-Hagman (deltog vid punkterna 6d-8), Niklas Lampi (deltog vid punkterna 5-8) samt Mikael Lundell (deltog vid punkterna 3-8).

Dessutom närvarade rådets huvudsekreterare Micke Larsson, vice ordförande i arbetsgruppen för koordinering och rapportering Petra Granholm, koordinatör i arbetsgruppen för koordinering och rapportering Henrika Österlund samt ledande hållbarhetslots Karin Rosenberg-Brunila.

Förhinder att medverka: Julia Lindfors och Susanne Olofsson.

Gäster: Rektor Johanna Mattila och prorektor Bettina Brantberg-Ahlfors vid Högskolan på Åland, hållbarhetslots Elise Åkerblom samt, vid punkt 6, de målansvariga i arbetsgruppen för koordinering och rapportering: Johanna Backholm, Johanna Fogelström-Duns, David Karlsson, Ann Nedergård, Fredrik Rosenqvist, Carolina Sandell samt Kimberly Terry.

1. Mötets öppnande

Veronica Thörnroos önskade alla välkomna till [utvecklings- och hållbarhetsrådets](#) tjugoförsta ordinarie möte.

Mötets värd, Högskolan på Åland, hälsade välkomna genom rektor Johanna Mattila.

2. Godkännande av föregående mötesprotokoll

Rådet **godkände** protokollet från det senaste ordinarie mötet, den 12 maj 2023.

Rådet **noterade** följande sedan föregående möte: (1) att partisamtal om hållbar näringspolitik arrangerades den 7 juni av nätverksgruppen för hållbara storföretag, (2) att rådet ordnade fördjupningstillfälle angående "Mariehamn 2040" den 12 juni, (3) att seminarium om motverkande av korruption arrangerades av målet om tillit och delaktighet den 14 juni, (4) att kulturfältets speeddate arrangerades av nätverksgruppen för professionella konstnärer och konstutövare den 30 augusti, (5) att rådets ordförandetrico haft möte den 7 augusti (bl a med uppföljning av rådets möte den 12 maj, beredning inför rådets möte 22 sep samt diskussion om utvecklings- och hållbarhetsagendans koppling till färjetrafikens ö-undantag från EU:s utsläppshandel),

(6) att rådet hade ett extra möte den 6 september för diskussion kring kopplingen mellan utvecklings- och hållbarhetsagendan och färjetrafikens ö-undantag från EU:s utsläppshandel samt, (7) att rådets ordförandetrio beslutat att utse Petra Granholm till vice ordförande i arbetsgruppen för koordinering och rapportering (mandatperiod 1 juli 2023 - 31 dec 2024) samt Kimberly Terry till målsvarig för målet om biologisk mångfald (mål 4), mandatperiod 1 okt 2023 - 31 dec 2024.

3. Huvudsekreteraren informerar

Micke Larsson informerade skriftligen enligt nedan. Rådet **noterade** informationen till kännedom.

a. Andra upplaga av utvecklings- och hållbarhetsagendan

En andra upplaga av [Utvecklings- och hållbarhetsagenda för Åland](#) är under framtagande. Under våren identifierades ett behov av en andra upplaga av utvecklings- och hållbarhetsagendan. Sedan agendan manifesterades (den 23 september 2016) har delmål, huvudindikatorer och färdplaner tillkommit. Den andra upplagan kompletteras med dessa element och är således en teknisk uppdatering, utan förändringar i riktning eller substans. Avsikten är att den andra upplagan publiceras i oktober.

b. Statusrapport 6 samt internationell version

Statusrapport 6 ska publiceras av utvecklings- och hållbarhetsrådet under 2024. Processen för framtagandet av ett förslag till statusrapport inleds under hösten och leds av rådets huvudsekreterare. Eventuellt skapas en styrgrupp för processen. Rådets medlemmar kan meddela eventuellt intresse av att delta i styrgruppen.

FN:s medlemsstater, regioner och lokalsamhällen har möjlighet att lämna in rapporter angående dess implementering av Agenda 2030. Avsikten är att en internationell version av statusrapport 6, som inte skulle vara en rak översättning utan anpassad till formatet, tas fram och inlämnas i form av en "Voluntary Autonomy Report" till FN:s högnivåmöte för Agenda 2030 under 2024.

c. Island och Åland – memorandum of understanding

I enlighet med informationen vid rådets senaste ordinarie möte besökte ordföranden för Nordiska ministerrådet, Islands nordiska samarbetsminister Guðmundur Ingi Guðbrandsson, Åland den 5 maj. Rådsmedlem och social- och hälsominister Annette Holmberg-Jansson var värd för besöket. Under besöket diskuterades eventuella fördjupade samarbetsformer mellan Island och Åland kring hållbar utveckling. Diskussionen ledde till att Islands och Ålands regeringar den 31 maj i Reykjavik, på Islands initiativ, undertecknade ett s.k. Memorandum of Understanding (bilaga 1).

d. Strategisk framsynsrapport från EU-kommissionen till Europaparlamentet och Rådet

EU-kommissionen har den 6 juli 2023 lämnat ett meddelande (COM 376) angående strategisk framsynsrapport till Europaparlamentet och Rådet (bilaga 2).

e. Rapport angående ReGeneration-veckan 12-15 augusti 2023

ReGeneration 2030 har sammanställt en slutrapport från ReGeneration-veckan 2023 (bilaga 3).

f. Lagtingets utskottsbehandling av landskapsregeringens meddelande angående agendan

Lagtingets utskottsbehandling av [landskapsregeringens meddelande](#) angående utvecklings- och hållbarhetsagendan har genomförts. Vid rådets föregående möte informerades om social- och miljöutskottets [betänkande](#) (som lämnades den 28 mars). Finans- och näringsutskottet lämnade sitt [betänkande](#) den 18 september. Lagtinget slutbehandlade meddelandet den 22 september.

4. Riktlinjer för medaktörerna i bärkraft-nätverket

Vid rådets senaste ordinarie möte (12 maj) diskuterade rådet eventuella kompletteringar av riktlinjerna för medaktörerna i bärkraft-nätverket. Rådets huvudsekreterare fick i uppdrag att, utgående från diskussionen, fortsätta processen i samverkan med rådsmedlemmarna Josefine Egenfelt, Marcus Koskinen-Hagman, Julia Lindfors, Mikael Lundell och Susanne Olofsson. Konklusionen blev ett förslag till reviderade riktlinjer. Huvudsekreteraren redogjorde för förslaget.

Rådet **beslutade** att godkänna förslaget att följande mening läggs till i riktlinjerna:

”I organisationens årsredovisning eller verksamhetsberättelse ska det ingå information om organisationens hållbarhetsarbete och dess koppling till utvecklings- och hållbarhetsagendan och bärkraft-nätverket” (bilaga 4).

5. Verksamheten vid bärkraft-nätverkets lotsfunktion

Ledande hållbarhetslots Karin Rosenberg-Brunila presenterade verksamheten vid bärkraft-nätverkets lotsfunktion med utgångspunkt i [verksamhetsberättelsen för 2022](#) (bilaga 5) samt [verksamhetsplanen för 2023-2025](#) (bilaga 6). Rådsmedlemmarna Annette Holmberg-Jansson, Therese Karlsson, Niklas Lampi och Rebecka Eriksson lovordade lotsfunktionens verksamhet och beskrev den som professionell, såväl i bemötande som substans.

Rådet **noterade** informationen till kännedom.

6. Rapport från arbetsgruppen för koordinering och rapportering – genomgång mål för mål

I enlighet med [riktlinjerna för arbetsgruppen för koordinering och rapportering](#) lämnar arbetsgruppen en nulägesrapport till utvecklings- och hållbarhetsrådet två gånger per år (i januari och september). Den här gången dels genom en övergripande rapport från arbetsgruppens ordförande och vice ordförande, dels genom en separat rapport för vart och ett av de sju strategiska utvecklingsmålen (från respektive målansvarig).

Rådet **diskuterade** och **noterade** rapporten nedan till kännedom.

Arbetsgruppens ordförande, tillika rådsmedlem och förvaltningschef John Eriksson, presenterade en övergripande rapport (bilaga 7).

6a. Målansvariga Carolina Sandell presenterade en rapport angående ”målet om välmående människor vars inneboende resurser växer”, mål 1 (bilaga 8):

”Målet har huvudindikatorerna blomstrande; livslängd; eftergymnasial examen samt nöjdhet med fritiden. Sett till huvudindikatorerna går utvecklingen i rätt riktning för tre av dem, individers upplevelse av nöjdhet med fritiden har dock sedan 2013 minskat.

alla kan blom- stra

Teamet som tillsattes för målet i början av året har en bredd, med representation från myndigheter, näringsliv och tredje sektorn. Färdplanens åtgärder har granskats och minskats ner, just nu finns 32 åtgärder med i [målets färdplan](#). Arbetet med att koppla åtgärder till huvudindikatorer och delmål kommer att fortsätta. Två viktiga åtgärder som bör lyftas från färdplanen är (1) folkhälsostrategin och (2) projektet gällande barns och ungas välmående och hälsa. Folkhälsostrategin ger ännu fler mätbara perspektiv på hälsa och kommer att kunna fungera som en plattform för teamets kommande arbete: hur kan vi bidra till strategins åtgärder? Barns och ungas välmående och hälsa lyfter de viktiga perspektiven att denna grupps mående *inte* kan betraktas och analyseras isolerat från föräldrars, vårdnadshavares och andra vuxnas mående, samt att utmaningen inte går att lösa bara genom insatser av en profession, det behövs bredd och samordning.

Under november kommer teamet att lansera kampanjen #nyvember, en kalender för att varje dag testa en ny typ av självomsorg.

Forskningen om välmående tyder på att varma sociala relationer är en grundläggande pusselbit i individers välmående. Mål 1 betonar vikten av att vid nedskärningar och prioriteringar alltid som sista alternativ montera ner service som bättrar förutsättningarna för varma sociala relationer. För att lägga ribban högt kan Åland jämföras med de blåa zonerna i världen. Konstateras kan att Åland är på rätt väg. Samtidigt är det en bit till att vi inte bara intellektuellt förstår vad välmående innebär, utan även andas och lever idealen på alla nivåer.”

6b. Målansvariga Johanna Fogelström-Duns presenterade en rapport angående ”målet om att alla känner tillit och har verkliga möjligheter att vara delaktiga i samhället”, mål 2 (bilaga 9):

”Mål 2 är brett och komplext, det finns många orsakssamband mellan mål och delmål, även mellan mål 1 och 2. Färdplaner/åtgärder inom ett delmål kan ha effekt på andra delmål/indikatorer över målgränserna. Det är positivt att mycket arbete gjorts och görs för att synliggöra kopplingar och korrelationer, vilket syns i landskapsregeringens nyligen framtagna strategidokument. Utmaning och prioritering framgent bör ligga på implementering och att hitta metoder för samverkan som möjliggör deltagande. Information, kommunikation och metodstöd är viktiga komponenter att satsa på för att lyckas.

Färdplansinstrumentet som finns på [bärkraft.ax](#) borde utvecklas för att vara ett bättre stöd i detta komplexa arbete. Vissa huvudindikatorer för trubbiga för att ensamt vara mått på framsteg ex GINI (ekonomisk jämlikhet) och FN:s Gender Equality Index (jämställdhet).

I uppföljningen av våld i nära relation bör även statistik för utsatthet av våld bland barn synliggöras, tex i ”Hälsa i skolan”-rapporternas resultat. Viktigt arbeta brett med frågan om våld.

Mot bakgrund av ekonomiska utvecklingen och den kunskap vi har om orsakssamband vad gäller ekonomisk utsatthet och flertalet delmål i mål 1 och mål 2 finns skäl att flagga för ev. förhöjd risk för ekonomisk stress och utsatthet i fler (än tidigare) enskilda personers samt familjers liv riskerar att försämra möjligheter att uppnå målsättningarna.

Även demokratiutveckling som område att arbeta med har lyfts fram i målteamet. Upplevs att ingen aktör arbetar sammansatt och strategiskt med detta (antikorrupsionsarbete, delaktighet/demokrati mellan val, civilsamhällets roll, etc).”

6c. Målsansvariga Ann Nedergård presenterade en rapport angående ”målet om god vattenkvalitet”, mål 3 (bilaga 10):

”Ingen av kustvattenförekomsterna runt Åland uppfyller status god vattenkvalitet och väldigt få av de åländska sjöarna uppfyller god vattenkvalitet. Om våra vatten inte mår bra påverkar det Ålands utveckling, ålänningarnas mående och Ålands själ.

Mål 3 har tagit initiativ till både skrivelser och insändare samt under 2023 drivit [kampanjen Utedassets 123](#).

Mål 3 upplever att möjligheten att göra inspel till landskapets budget förra året var mycket positiv och har gett resultat i år. Mål 3 står samtidigt kvar vid samma prioriteringar: 1) Åtgärdsplaner för *alla* Ålands vattenförekomster 2) Jordbruksrådgivning 3) Skydda mer marina områden. Ytterligare viktiga åtgärder är: ✦ VA-plan och VA-samarbete ✦ Samhällsplanering och klimatanpassning ✦ Utredning av förekomst av farliga ämnen ✦ Näringslivsutveckling med hållbara cirkulära lösningar för vatten och näringsämnen.

Samarbete inom målet och med mål 4 fungerar bra och arbetet med det gemensamma teamet likaså. Dock upplever målsansvarig att det finns flera utmaningar och frågor som fungerar mindre bra: ✦ Definition och uppdrag för rollerna ✦ Ministermöten, eller ännu mer ministrarnas ansvar för målet/målen ✦ Processledarnas resurser för att arbeta med målarbetet ✦ Ansvarig ledande tjänstemans resurser för att arbeta med målet samt engagemang för målet. ✦ Miljöbyråns ”ställning och status på förvaltningen” samt att byråchef som ansvarig ledande tjänsteman inte är medlem i landskapsförvaltningens ledningsgrupp ✦ Utmanande att vattenfrågan tangerar flera avdelningar inom landskapsförvaltningen när samverkan inte alltid fungerar.”

6d. Målsansvariga Petra Granholm presenterade en rapport angående ”målet om ekosystem i balans och biologisk mångfald”, mål 4 (bilaga 11):

”Mål 4:s huvudindikator gällande allmänhetens attityd till biologisk mångfald mättes genom ÅSUB:s miljöattitydundersökning 2022. Resultatet visar att en tydlig majoritet anser att det är vårt ansvar att skydda naturen (ca 90 %) och att djur, växter och ekosystem har ett egenvärde i sig (ca 89%). År 2022 genomfördes en kunskapshöjande kampanj för att rösta fram nya landskapsarter via kommunbiblioteken.

Ett av mål 4:s delmål handlar om att beakta ekosystemen i planeringsprocesser. Mariehamns grönplan är ett bra exempel, som lyfter vikten av gröna korridorer och att ekosystemen inte känner kommungränser så som ålänningarna gör. Resurser för regionalplanering eller fysisk strukturutveckling är efterfrågat från tjänstemän på kommunal nivå, och planeringen är i sig ett hållbarhetsverktyg vi inte har råd att ignorera.

Vi ligger fortfarande stort efter vad gäller huvudindikatorerna och delmålen om andel skyddad mark (ca 2 %) och vatten (ca 3 %) i jämförelse med EU:s målsättningar. Det finns en utmaning kring att förklara för allmänheten vad ett naturreservat är eftersom det kan utformas på många olika sätt. Här sker dock ändå framsteg: Projektet Life IP-Biodiversesea kartlägger undervattensmiljöer för framtida skydd, miljöbyrån köper in fler områden för inrättande av naturreservat, programmet för frivilligt biotopskydd (privat mark) är nyligen antaget och den nya naturvårdsförordningen antogs äntligen 14.9.

Utmaningen med invasiva arter kräver ett kunskapslyft både hos kommuner och allmänhet, samt också olika sektorer i samhället. Vad gäller invasiva rovdjur är jakten nu strukturerad.

Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda behöver ses som integrerad del i det offentligas arbete, vilket också innebär att avsteg eller "avstegsgränfall" från agendan borde motiveras (av alla medaktörer)."

6e. Målansvariga Johanna Backholm presenterade en rapport angående "målet om attraktionskraft för boende, besökare och företag", mål 5 (bilaga 12):

"Mål 5 är starkt kopplat till de övriga sex målen på så sätt att Ålands attraktionskraft påverkas av välmående, känslan av tillit och delaktighet, biologisk mångfald och god vattenkvalitet. Huvudindikatorerna för boende (befolkningsförändring), besökare (antal övernattande besökare i kommersiella logianläggningar) och företag (antal arbetsplatser i företag) visar att vi går långsamt framåt men har mycket kvar att göra.

Landskapsregeringens satsning på en attraktionskraftsstrategi ger oss en viktig resurs i att koordinera, samordna och facilitera de olika projekt och initiativ som pågår hos olika aktörer, men också att driva på nya aktiviteter och hitta nya samarbetsytter.

Pågående projekt inom mål 5 är bl.a.

- Modell för extern projektfinansiering
- Åland Living 2.0 (ny verksamhetsplan och styrgrupp)
- Info Åland (sömlöst välkomnande/on-boarding för inflyttande)
- Storyn om Åland
- Tech kluster Åland
- Distansjobbare och arbetspendlare
- Färdplan för hållbar turism och platsutveckling
- Kulturella och kreativa näringar

Utmaningar finns inom planering och infrastruktur, där samordning och gemensam vision är viktig. Målansvarig lyfte feedback från turismbranschen, genom Visit Åland, kring delmålet för antalet övernattande besökare (delmål 5.3, 300 000 övernattande besökare årligen från närregionerna), vilket inte ses som optimalt eller realistiskt. Detta har skapat frustration i diskussionerna om färdplan för hållbar turism och man önskar att rådet överväger någon form av justering av delmålet."

6f. Målansvariga David Karlsson presenterade en rapport angående "målet om kraftigt minskad klimatpåverkan", mål 6 (bilaga 13):

"Delmålen i mål 6 omfattar de utsläpp av koldioxid och andra växthusgaser som skapas på Åland (inklusive skärgårdstrafiken). De konsumtionsbaserade utsläppen omfattas av delmål 7.9 i mål 7 och utsläppen av färjetrafiken till och från Åland förutsätts hanteras inom ramen för EU:s utsläppshandel.

Läget gällande källorna till utsläpp på Åland är väl känt, så också åtgärderna för att minska utsläppen. Det som primärt krävs är att lagtinget och landskapsregeringen, med utgångspunkt i kunskapsunderlagen, fattar beslut om genomförandet av åtgärderna.

Vägtrafiken är den största utsläppskällan. Följande åtgärder är relevanta: (1) lagstiftning om rätt till laddning i flerfamiljshus, (2) elektrifiering av kollektivtrafiken, (3) fortsatt stöd för laddstationer, (4) stöd för inköp av tunga elfordon som demo, t ex sopbil, lastbil, (5) offentlig sektor köper elbilar och (6) stöd för biobränslen eller e-bränslen till tunga fordon och arbetsmaskiner.

I skärgårdstrafiken efterfrågas politisk samsyn. Rekommenderas att börja med mindre projekt, såsom att elektrifiera linfärjor och eventuella andra korta färjepass. Ersätt de äldsta fartygen med nyare och bränslesnålare fartyg om det inte är möjligt att enas om större insatser. Krav bör ställas vid upphandlingar.

Avskogning bör förebyggas i syfte att bibehålla skog som kolsänka. Inom målet utreder Johanna Mattila, i samråd med andra sakkunniga, kolsänkor för jord-och skogsbruket i syfte att se närmare på de frågorna då de är mindre utredda än andra utsläpp.

Utfasning av olja som uppvärmning av byggnader bör ha hög prioritet. En utfasning ger tydligt minskade utsläpp. Utsläppen från oljeuppvärmda byggnader beräknas vara lika stora som utsläppen från skärgårdstrafiken. Antalet oljepannor bör utredas och därefter bör insatser riktas till dessa (stöd för utfasning, som ger större klimateffekt än t ex stöd till solceller).”

6g. Målansvariga Fredrik Rosenqvist presenterade en rapport angående ”målet om hållbar konsumtion och produktion”, mål 7 (bilaga 14).

”Mål 7 handlar om att hela Åland – hushållen, företagen, tredje sektorn, det offentliga Åland, och så vidare – ska producera och konsumera varor och tjänster på ett hållbart sätt. Bland annat innebär det att vi inte ska producera stora avfallsmängder, utsätta vår natur för farliga ämnen, ha ett för högt klimatavtryck eller beröva nyttodjurens naturliga behov av mat och rörelse på grund av det vi konsumerar eller producerar.

Resultatet av det arbete som sker inom ramen för målet mäts genom tre huvudindikatorer:

1. Andelen av befolkningen som har en resurssnål och återanvändande livsstil.
2. Uppkommen mängd avfall per person.
3. Antal företag, föreningar och offentliga organisationer som redovisar sitt hållbarhetsarbete i sin årsredovisning.

Eftersom målets framgång till stor del bygger på att befolkningen frivilligt går in för en mer hållbar livsstil är huvudindikator 1 ett viktigt mått på hur arbetet går. Indikatorn mättes senast 2022 av Åsub, och jämfört med den föregående mätningen 2015 har det skett en förbättring inom i princip samtliga områden som rör en mer hållbar och resurssnål konsumtion av varor och tjänster.

Det är tydligt att intresset för att konsumera mer hållbart ökar bland ålänningarna, vilket skapar goda förutsättningar för att vi ska uppfylla eller åtminstone närma oss mål 7. Men även om trenden går åt rätt håll ligger vi fortfarande långt ifrån målet. Målet är att 80 procent av ålänningarna ska anamma en hållbar och återanvändande livsstil, men idag ligger vi bara på strax över 50 procent.

Samtidigt som många uppger att de är intresserade av och i en allt högre grad anammar en hållbar livsstil syns detta ännu inte minskade avfallsmängder. Att det inte går att se någon nedåtgående trend gällande avfallsmängderna och att vi ligger långt från målet om att producera

alla kan blom- stra

maximalt 1,2 ton avfall per person och år (siffran för 2020 var 1,7 ton) visar att vi ligger långt ifrån den cirkulära och återbrukande ekonomin vi eftersträvar i mål 7.

Hur vi ligger till gällande den tredje huvudindikatorn vet vi inte, eftersom det i dagsläget inte finns något sätt att mäta den.

I det fortsatta arbetet med mål 7 bör vi prioritera åtgärder som på olika sätt gör att vi skapar mindre avfall genom både vår konsumtion och produktion. Åtgärderna bör i första hand rikta in sig på livsmedelsindustrin, byggsektorn samt hushållen eftersom det är där de största avfallsmängderna produceras. Bland annat ser vi ett behov av följande åtgärder:

Uppdaterad plan- och bygglag (PBL) och strategier som gynnar hållbart byggande och ett hållbart nyttjande av fastigheter. Vi måste bli bättre på att utnyttja de fastigheter som redan finns samt, återbruka material samt välja material och metoder som skapar lite avfall.

Fler projekt, mer stöd och minskad byråkrati gällande allt som har med ökad cirkularitet inom tillverkningsindustrin och primärnäringarna att göra.

Vi ser också ett behov av att påskynda det ökade intresset för en hållbar livsstil hos hushållen genom fortlöpande kampanjer. Dessa bör i synnerhet rikta in sig på olika sätt som hushållen kan minska sina avfallsmängder (genom minskat matsvinn och så vidare) samt det konsumtionsbaserade klimatavtrycket.

Till sist anser vi att man bör prioritera olika former av hjälpmedel, stöd, utbildningar, incitament etcetera som kan få fler företag och organisationer att redovisa sitt hållbarhetsarbete på ett eller annat sätt. Det är också viktigt att hitta ett verktyg för att mäta hur många som hållbarhetsredovisar i någon form, till exempel genom att företagen och organisationerna själva får anmäla att de gör det på någon form av portal.”

7. Nästa ordinarie möte samt rådets övergripande arbetsplanering 2023

Nästa ordinarie möte hålls i januari 2024 på kallelse från huvudsekreteraren.

Rådet **noterade** följande övergripande arbetsplanering för 2023:

27 januari	Ordinarie möte (kl 8.30-12.00) vid Ålands lagting
14 februari	Seminarium om tillit, delaktighet och upplevelsen av att blomstra
15 mars	Medaktörsmöte, tema: tillit och mångfald vid rekrytering
21 mars	Extra möte – informella diskussioner på Himmyra gård, Hammarland
12 maj	Ordinarie möte (kl 8.30-12.00) på Gregersö lägergård, Jomala
7 juni	Partisamtal: Hållbar näringspolitik: Arr: Hållbara storföretagsgruppen
12 juni	Fördjupning: Agendan som strategiskt verktyg, case Mariehamns stad
14 juni	Seminarium: Tillit och icke-korruption. Arr: Mål 2-teamet
12-15 augusti	ReGeneration-veckan 2023: intergenerationellt dialogmöte (15 aug)
6 september	Extra möte – utvecklings- och hållbarhetsagendan och ö-undantaget

22 september	Ordinarie möte (kl 8.00-12.00) vid Högskolan på Åland
25 september	Aftonskola om agendan för kandidater i lagtings- och kommunalvalet
3 oktober	Extra möte – utvecklings- och hållbarhetsagendan och ö-undantaget
16 november	Medaktörmöte
x januari 2024	Ordinarie möte – ny tvåårig mandatperiod för rådet inleds från 1 jan

8. Mötets avslutande

Rebecka Eriksson avslutade mötet med ett tack för goda diskussioner samt till Högskolan på Åland för gott värdskap.

Mötet avslutades kl 12.00.

Vid protokollet: Micke Larsson

Bilagor

Bilaga 1	Memorandum of Understanding Island och Åland
Bilaga 2	EU-kommissionens strategiska framsynsrapport 2023 (COM 376)
Bilaga 3	ReGeneration 2030:s slutrapport från ReGeneration-veckan 2023
Bilaga 4	Reviderade riktlinjer för medaktörer (se nedan)
Bilaga 5	Verksamhetsberättelse 2022 för bärkraft-nätverkets lotsfunktion (se länk)
Bilaga 6	Verksamhetsplan 2023-2025 för bärkraft-nätverkets lotsfunktion (se länk)
Bilaga 7	Övergripande rapport från arbetsgruppen för koordinering och rapportering (ppt)
Bilaga 8	Rapport från målsvarig för målet om välmående (ppt)
Bilaga 9	Rapport från målsvarig för målet om tillit och delaktighet (ppt)
Bilaga 10	Rapport från målsvarig för målet om god vattenkvalitet (ppt)
Bilaga 11	Rapport från målsvarig för målet om biologisk mångfald (ppt)
Bilaga 12	Rapport från målsvarig för målet om attraktionskraft (ppt)
Bilaga 13	Rapport från målsvarig för målet om kraftigt minskad klimatpåvekan (ppt)
Bilaga 14	Rapport från målsvarig för målet om hållbar konsumtion och produktion (ppt)

Bilaga 4. Reviderade riktlinjer för medaktörer (justeringen är rödmarkerad nedan)

Att vara medaktör i nätverket bärkraft

Medaktörerna utgör en medelpunkt i nätverket bärkraft. Nätverket bildades i början av år 2016 på initiativ av aktörer från offentlig sektor, näringslivet, föreningslivet samt bildningssektorn. Nätverket är öppet för deltagande av aktörer i alla samhällssektorer och alla människor som aktivt vill bidra till ett bärkraftigt och hållbart Åland.

Medaktörerna vill se Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda förverkligad och bidrar själva med konkreta insatser för att detta ska ske.

Hur gör vi för att bli medaktörer?

Din organisation blir medaktör genom att inom ledningen* fatta ett beslut om att organisationen ställer sig bakom utvecklings- och hållbarhetsagendan för Åland. Aktuell översikt av utvecklingsmål och delmål finns på nätverkets webbsida.

I samband med att beslutet fattas utser organisationen en eller flera kontaktpersoner. Kontaktpersonerna är de första mottagarna av kommunikation som rör nätverket, så som utskick rörande nätverkets utveckling, inbjudan till sammankomster, förfrågningar och dylikt. Alla medaktörer bjuds bland annat in till medaktörsmöten som arrangeras varje vår och höst, en möjlighet för möten och samverkan över sektorsgränser.

Genom beslutet förbinder sig organisationen att synliggöra medaktörskapet internt och externt. Till stöd finns en kommunikationsstrategi, en snabbguide för kommunikation och nätverkets mediabibliotek som innehåller nätverkets grafiska manual och material. Organisationen väljer själv mer konkret hur och i vilka sammanhang som medaktörskapet framhålls.

I organisationens årsredovisning eller verksamhetsberättelse ska det ingå information om organisationens hållbarhetsarbete och dess koppling till utvecklings- och hållbarhetsagendan och bärkraft-nätverket.

* Till exempel genom styrelse, ledningsgrupp eller VD/verksamhetsledare/ledande tjänsteman beroende på praxis gällande dylika beslut inom organisationen.